

- ‘હું લખું’... વિભાગમાં લેખન અભિવ્યક્તિની વિશેષ છે. સાથે-સાથે શ્રુતલેખન અને અનુલેખનનો મહાવરો પણ લેખનકૌશલને બળવત્તર કરનારો સાબિત થશે. શિક્ષકશ્રીએ ધ્યાનમાં એ રાખવું કે જ્યારે શ્રુતલેખન કરાવો ત્યારે એકને એક વાક્ય કે શબ્દ વારંવાર ન બોલવા.

પ્રશ્ન-1 આપેલા શબ્દો બોલો અને લખો.

(1) ચિનગારી	_____	(2) લોહું	_____
(3) દુર્ગંધ	_____	(4) લક્ષાધિપતિ	_____
(5) ગૃહસ્થાઈ	_____	(6) સિગ્નલ	_____
(7) વ્યર્થ	_____	(8) દૃષ્ટિ	_____
(9) અજવાળું	_____	(10) સિસોટી	_____
(11) સ્મૃતિ	_____	(12) વિશિષ્ટ	_____
(13) સુવ્યવસ્થિત	_____	(14) ગ્રીનસિટી	_____
(15) પ્રકૃતિ	_____	(16) સાંસ્કૃતિક	_____
(17) એક્સેલેટર	_____	(18) ગેલેરી	_____
(19) સંપૂર્ણ	_____	(20) કેન્ટિન	_____
(21) પ્રજાવત્સલ	_____	(22) નિશ્ચિત	_____
(23) શ્રેષ્ઠીઓ	_____	(24) કેડિયું	_____
(25) લોંઠકો	_____	(26) કિસ્મત	_____
(27) નિઃસ્પૃહ	_____	(28) ભિક્ષુકો	_____
(29) જ્યોતિષ	_____	(30) શ્રદ્ધાળુ	_____
(31) બ્રહ્મનિષ્ઠા	_____	(32) મૂર્તિપૂજા	_____

પ્રશ્ન-2 વાક્યોનું અનુલેખન કરો.

- જુમો લક્ષ્મીપતિ હતો; ભિખારી બની ગયો.

→

- અનેક મિત્રો આવ્યા, ગયા, મળ્યા અને ટળ્યા.

→

- જુમો થાક્યો : “ચાલ ત્યારે, ઘેર જઈને ખા જે.”

→

- “દોડો ! દોડો ! ... મારું જનાવર કપાય છે !”

→

- હરિયાણું નગર ! લીલુંછમ નગર ! પ્રકૃતિની ગોદમાં રમતું નગર ! શાંત, સુંદર અને ભવ્ય.

→

- એ અનાજ તમારું નથી ? તો શું તમે એ કોઈને દઈ દીધું છે ?

→

- “એલા મે’માનને કોઈ છાંટશો મા !”

→

- યોગ્ય - અયોગ્ય હિત-અહિતનો ભેદ કરી શકાય.

→

- પરમહંસ આશ્રમમાં જતાં પહેલાં ‘લઘુકૌમુદી’ ખરીદી લેવા બજારમાં ગયો.

→

પ્રશ્ન-૩ ફકરાનું અનુલેખન કરો.

(૧) “જો ! જો ! હવે પાછાં વાળું કે ? દોડવાનું છે ?” જુમાએ મોટેથી ઠપકાથી બૂમ પાડી, પણ તે પહેલાં વેણુ તો રસ્તે ચડી ગયો હતો. રસ્તામાં આડે રેલવેની સડક હતી. જરાક ઉતાવળે ચાલતાં, પાડાનો પગ રેલના બે પાટાની વચ્ચે આવી ગયો.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(૨) મારા મનમાં પ્રશ્ન થતો : આ જલપ્રવાહ પણ કૃપા કરતો હશે ? પ્રકૃતિ પૂજનમાં અટવાયેલા માણસો નથી તો એક બ્રહ્મનિષ્ઠા થતી કે નથી પ્રાકૃતિક સૌંદર્યની પ્રતીતિ થતી. બસ, કર આચમન, માર ડૂબકી, કર ઘોંઘાટ અને ધક્કામુક્કી કરીને નીકળ બહાર. ચારે તરફ ગંદકી જ ગંદકી ! થઈ ગઈ ધાર્મિકતા, કરી લીધું કલ્યાણ.

[illegible]

પ્રશ્ન-4 શબ્દોનું શ્રુતલેખન કરો.

આટલું ધ્યાન રાખો :

- તમારો મિત્ર પુસ્તકમાં જોઈને જે શબ્દો બોલે તે ધ્યાનથી સાંભળો અને આપેલ ખાલી જગ્યામાં લખો.

[illegible]

પ્રશ્ન-5 તમારા માતા-પિતા કે ભાઈ-બહેન પુસ્તકમાંથી જે વાક્ય બોલે તે ધ્યાનથી સાંભળીને શ્રુતલેખન કરો.

- This image shows a blank sheet of white paper designed for writing. It features a series of horizontal ruling lines spaced evenly down the page. A single vertical margin line runs parallel to the left edge, creating a narrow column for notes or a header. The paper is otherwise completely empty, with no text or markings.

પ્રશ્ન-6 તમારા શિક્ષક જે ફકરો બોલે તે ધ્યાનપૂર્વક સાંભળીને શ્રુતલેખન કરો.

શ્રુતલેખન ફકરો - 1

શ્રુતલેખન ફકરો - 2

પ્રશ્ન-7 આપેલ ત્રણેય શબ્દોનો ઉપયોગ કરી એક અર્થપૂર્ણ વાક્ય બનાવો.

- આકાશ, અમાસ, તારા

- સવાર, પંખી, કલરવ

- શાળા, પ્રાર્થના, ઈનામ

- ચોમાસું, મોર, વાદળ

- આંબો, કોયલ, વગડો

- સાઈકલ, બજાર, પતંગ

- ઢોલ, ગરબા, પૂનમ

પ્રશ્ન-8 ઉપરના બનાવેલ વાક્યોનો ઉપયોગ કરી ફકરો લખો.

સ્વતંત્રલેખન - 1

પ્રશ્ન-9 આપેલ ચિત્ર જોઈને તેના વિશે વર્ણન લખો.

પ્રશ્ન-10 તમે જોયેલ કે સાંભળેલ કોઈ એક પ્રસંગ / ઘટના / બનાવ વિશે લખો અને શીર્ષક આપો.

ઉદાહરણ : તહેવાર - દિનવિશેષ ઉજવણી, અકસ્માત, લગ્નપ્રસંગ, કુદરતી આપત્તિ વગેરે.

-
-

[illegible]

પ્રશ્ન-11 આપેલ મુદ્દા પરથી વાર્તાલેખન કરો.

એક ખેડૂત - પાંચ દીકરા - બધા મહેનતુ - અંદરોઅંદર ઝઘડવું - ખેડૂતની ઈચ્છા - દીકરા સંપીને રહે - ખેડૂત ચિંતાતુર - શું કરવું તેનો વિચાર - ઉકેલ મળવો - દીકરાને બોલાવવા - લાકડીની આખી ભારી ભાંગવા કહેવું - દરેક દીકરાઓનો વારાફરતી પ્રયત્ન - ભારીનું ન તૂટવું - ભારીને છુટી કરવી - એક પછી એક તોડવા કહેવું - દીકરાએ એક પછી એક લાકડી તોડી - ખેડૂતની સલાહ - એક લાકડી તૂટી પણ ભારી નહીં - પાંચે જણ સંપથી રહો - અલગ-અલગ રહેશો તો કમજોર બનશો - શીર્ષક.

[illegible]

પ્રશ્ન-12 અધૂરી વાર્તા આગળ વધારો.

- (1) એક હતો ભગલો. તે ભારે તોફાની હતો. એક દિવસ એ રખડતો રખડતો વગડામાં પહોંચી ગયો. વગડામાં એક ગધેડો ઘાસ ચરતો હતો.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- (2) દેવરાજ અને યુવરાજ પાક્કા ભાઈબંધ. બન્ને સાથે જ રમે. જ્યાં જાય ત્યાં સાથે જ જાય. નિશાળે પણ સાથે જ જાય

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

પ્રશ્ન-13 મિત્રો સાથે સંવાદ કરીએ.

- (1) તમારી શાળામાં પ્રવાસ આયોજનની જાહેરાત થઈ છે. તો તમે ચાર મિત્રોનું જૂથ બનાવીને પરસ્પર સંવાદ કરો અને ચર્ચાના મુદ્દા લખો.

શિક્ષક : વિદ્યાર્થી મિત્રો, આપણી શાળામાંથી ટૂંક સમયમાં એક પ્રવાસ જવાનો છે.

- (2) શાળાના વાર્ષિકોત્સવમાં નાટક ભજવવાનું છે તો કોઈ નાટક માટે સંવાદ લેખન કરો.
ઉદાહરણ : સ્વચ્છ ગામ, બેટી બચાવો, વ્યસન છોડો, પર્યાવરણ બચાવો, જળ એ જ જીવન

પ્રશ્ન-14 આપેલ બોક્સમાં અક્ષરલેખન કરી રંગ પૂરો.

--

પ્રશ્ન-15 પત્રલેખન

ટેકનોલોજીના યુગમાં આપણે મોબાઈલ કે ઈ-મેઈલના માધ્યમથી આપણી અભિવ્યક્તિ અન્ય વ્યક્તિ સુધી પહોંચાડી શકીએ છીએ. આપણા વિચારોને લેખિત સ્વરૂપ આપવા માટે પત્રલેખનનો મહાવરો કરીએ. શિક્ષક મિત્રો પત્રલેખનના સોપાનો અને ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતોની ચર્ચા કરીને વિદ્યાર્થીઓને પત્રલેખનના વિવિધ અંગો વિશે માર્ગદર્શન આપવું.

અમિત એસ. પટેલ

મુ. રામપુર, ઠે. મહાદેવ વાસ

તા. તલોદ, જિ. સાબરકાંઠા

પીન : 383215

તા : 20 - 4 - 2020

પ્રિય મિત્ર,

રાકેશ,

કેમ છે ? મજામાં ને !

ઘણા સમયથી તને પત્ર લખવાનું વિચારતો હતો. પરંતુ વાર્ષિક પરીક્ષાની તૈયારીમાં ખૂબ વ્યસ્ત હતો. એટલે તને પત્ર લખી શક્યો નથી. પરીક્ષા પૂરી થાય કે તરત જ તારા ઘરે આવવાનો હતો. પરંતુ હવે નવું સત્ર શરૂ થઈ ગયું છે. એટલે હવે વેકેશનમાં આવીશ.

અરે ! હટ ... મને સમાચાર મળ્યાં કે તું તારા પપ્પાના મોબાઈલમાં આખો દિવસ ગેઈમ રમ્યાં કરે છે. એટલે મને તારી ચિંતા થાય છે. ગેઈમ પાછળ તારો અભ્યાસનો સમય પણ બરબાદ થઈ રહ્યો છે. ઘરની બહાર રમવા પણ જતો નથી. મમ્મી-પપ્પા સાથે પહેલાંની જેમ વાતો પણ કરતો નથી ને એમની વાત પણ સાંભળતો નથી, ઘરકામમાં મદદ કરતો નથી. આવું બધું ન ચાલે યાર ! તને ખબર છે. હિસંક ગેઈમ આપણા મગજ અને વર્તન પર ખરાબ અસર કરે છે. આંખો પણ બગડે. અભ્યાસ પણ બગડે. માટે મોબાઈલનો બહું વળગાડ સારો નહીં. તું ભણવામાં અને ઘરનાં કામકાજમાં ધ્યાન આપ. હું આવીશ એટલે વાર્તાઓની નવી ચોપડીઓ લેતો આવીશ. કેટલીક નવી મેદાની રમતો ય શોધી લાવ્યો છું આપણે બધાં સાથે રમીશું. વાડીએ ફરવા જઈશું, વનવગડાંના ઝાડવાંને મળવા જઈશું, રજાઓની મજા માણીશું તું બધું આયોજન કરી રાખજે. બસ વધુ લખતો નથી.

તારા માતા-પિતાને મારા વંદન, બહેનને સ્નેહ યાદ.

લિ.

તને મળવા થનગની રહેલ તારો મિત્ર

અમિત

- તમારા શિક્ષકે જે-જે વિષય સૂચવે એમાંથી મનગમતા વિષય પર પત્રલેખન કરો.

:: પત્રલેખન ::

[illegible]

કૃપા વ્યાસ
પ્રવાસમંત્રી, શાળા પંચાયત,
અમરાઈવાડી પ્રાથમિક શાળા,
તા. જિ. અમદાવાદ
તા : 7 - 1 - 2020

પ્રતિ,
આચાર્ય સાહેબશ્રી,
અમરાઈવાડી પ્રાથમિક શાળા.

વિષય : શૈક્ષણિક પ્રવાસ બાબત ...

જય ભારત સાથે જણાવવાનું કે, આપણી શાળામાંથી દર વર્ષે જાન્યુઆરી માસમાં શૈક્ષણિક પ્રવાસનું આયોજન થતું હતું. પરંતુ આ વર્ષે હજી સુધી પ્રવાસ ગોઠવાયો નથી. બાળકો પ્રવાસ બાબતે વારંવાર અમને રજૂઆત કરે છે. તો આ માસની બાળસંસદ સભામાં પ્રવાસ આયોજનનો મુદ્દો સામેલ કરીને ચર્ચામાં લેવાય અને પ્રવાસનું આયોજન થાય એવી અમારી નમ્ર અરજ છે.

લિ.
આપની
કૃપા વ્યાસ

બિડાણ :

(1) બાળકોએ પસંદ કરેલ પ્રવાસ રૂટની યાદી.

- આપેલ નમૂના મુજબ અન્ય વિષય પર અરજી લેખન કરો.

ਅਰਭ

[illegible]

આજ રોજ તા. ૫-૯-૨૦૧૯ને ગુરુવારના રોજ અમારી વિદ્યામંદિર પ્રાથમિક શાળા, ડોડિયામાં શિક્ષકદિનની ઉજવણી કરવામાં આવી.

શિક્ષકદિન ઉજવણીમાં જે વિદ્યાર્થીઓએ શિક્ષક તરીકે ભાગ લીધો હતો બધા શિક્ષકો પ્રાર્થનાસભામાં સ્ટેજ પર બેઠાં હતાં. પ્રાર્થનાસભામાં આચાર્યશ્રીએ ડૉ. રાધાકૃષ્ણના જીવન પરિચય આપીને શિક્ષકનું મહત્વ સમજાવ્યું હતું. ધોરણ ૮ની વિદ્યાર્થીની માહી એ આચાર્ય તરીકે શાળા સંચાલનની સફળ કામગીરી કરી હતી.

બાળ શિક્ષકોએ તેમને ફાળવેલ વિષય અને ધોરણ મુજબ શિક્ષણકાર્ય કર્યું હતું. છેલ્લા બે માસમાં બાળસભાનું આયોજન કરીને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો રજૂ કર્યા હતાં. આચાર્યશ્રીએ બાળશિક્ષકોની કામગીરીને બિરદાવી હતી. શ્રેષ્ઠ બાળશિક્ષક તરીકે પસંદગી પામેલ બાળકોને ઈનામ આપવામાં આવ્યાં.

સમગ્ર દિવસ દરમિયાન બધાંજ શિક્ષકો અને બાળકો ખુશખુશાલ જોવા મળ્યાં.

બાળદોસ્તો : આપની શાળામાં ઉજવાયેલા કાર્યક્રમો પૈકી કોઈ એક વિષય પર અહેવાલ લેખન કરો.

ઉદાહરણ : અન્ય શાળાની મુલાકાતનો અહેવાલ.

અહેવાલ લેખન

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

બાળદોસ્તો : ધોરણ-૭માં તમે ‘અખબારી નોંધ’ એકમ લણી ગયાં છો. એકમ અનુરૂપ પ્રેસનોટ પ્રોજેક્ટ પણ કર્યો હશે. તો હવે આપણા ગામના સ્થાનિક સમાચારને લગતી પ્રેસનોટ લખો.

પ્રેસનોટ

તી : _____

- સમાચારની હેડ લાઈન :

- સમાચારની વધુ વિગતો :

પ્રશ્ન-18 આપેલ વિષય પર લેખન કરો.

(1) જો હું શાળાનો આચાર્ય હોઉં તો ...

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(2) અમારા વિસ્તારનો લોકમેળો.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

પ્રશ્ન-19 વિચાર વિસ્તાર કરો.

બાળદોસ્તો, આપના અભ્યાસમાં આવેલ કોઈપણ કાવ્યની હાર્દરૂપ પંક્તિઓ અથવા પ્રાર્થનાસભામાં રજૂ થતાં સુવિચાર પૈકી કોઈ એકનો વિચારવિસ્તાર કરો.

ઉદ્દાહરણ : પરિશ્રમ એ જ પારસમણી.

વિચાર વિસ્તાર

[illegible]

- વિદ્યાર્થીઓને સંમેય સંખ્યા શીખવાડવા માટે સંખ્યાજ્ઞાન, ચાર ગાણિતીક ક્રિયાઓ, પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ અને દશાંશ સંખ્યાઓ માટે જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.

- સંખ્યાજ્ઞાન
- અહીં વિદ્યાર્થીઓએ સંખ્યાજ્ઞાન બાબતે અગાઉ શીખેલી બાબતોનું પુનરાવર્તન આપેલ છે.
- વિદ્યાર્થીઓને સંખ્યાની ઓળખ, સંખ્યાની સ્થાનકિંમત, સંખ્યાનો વિસ્તાર, નાની-મોટી સંખ્યા, ચડતો - ઊતરતો ક્રમ વગેરેમાં જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.

પ્રશ્ન-1 કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

કરોડ	દસ લાખ	લાખ	સ્થાન		સો	દશક	એકમ	સંખ્યા શબ્દોમાં
			દસ હજાર	હજાર				
						2	4	
								ઓગણ્યાએંશી
					5	0	7	
								આઠસો ઓગણસાઠ
								એક હજાર સાતસો પાંસઠ
				2	0	2	0	
			6	5	4	3	2	
								પચાસ હજાર પાંચસો પાંચ
								ચાલીસ હજાર નવસો નવ
								બે લાખ પચાસ હજાર પાંચસો પાંચ
		3	6	0	7	0	5	
		5	8	6	3	1	2	
								સોળ લાખ સત્તાવન હજાર સાતસો બાર
	2	5	3	0	0	0	3	
								પચાસ લાખ સાઠ હજાર સાઈઠ
	5	6	3	2	0	9	0	
								બે કરોડ પાંત્રીસ લાખ છ હજાર નવસો દસ
1	0	0	0	0	0	0	0	
								આઠ કરોડ એંશી લાખ આઠ હજાર આઠ
9	3	4	5	0	3	2	1	

પ્રશ્ન-2 આપેલ અંકોના પુનરાવર્તન વગર તેમનો ઉપયોગ કરીને ચાર અંકની સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યા લખો.

(a) 3, 7, 4, 5

સૌથી નાની સંખ્યા _____

સૌથી મોટી સંખ્યા _____

(b) 9, 1, 3, 6

સૌથી નાની સંખ્યા _____

સૌથી મોટી સંખ્યા _____

(c) 5, 3, 6, 4

સૌથી નાની સંખ્યા _____

સૌથી મોટી સંખ્યા _____

પ્રશ્ન-3 નીચેની સંખ્યામાં લીટી કરેલ અંકની સ્થાનકિંમત લખો.

(1) 435 _____

(2) 2994 _____

(3) 17650 _____

(4) 5,25,035 _____

(5) 43,05,518 _____

(6) 2,35,25,625 _____

પ્રશ્ન-4 નીચે આપેલ સંખ્યાનો સ્થાનકિંમતના આધારે વિસ્તાર કરો.

(1) $77 = 70 + 7$ _____

(2) $350 =$ _____

(3) $7908 =$ _____

(4) $2,98,357 =$ _____

(5) $85, 78, 102 =$ _____

પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલી સંખ્યાઓને ચડતા ક્રમમાં ગોઠવો.

(1) 3,337 3,957 4,225 4,315

_____

(2) 15,537 15,257 15,403 15,304

_____

(3) 37,530 38,618 32,417 36,512

_____

(4) 4,05,607 4,05,304 4,05,203 4,05,907

_____

(5) 15,25,265 13,37,314 17,25,712 18,35,609

_____

પ્રશ્ન-6 નીચે આપેલી સંખ્યાઓને ઊતરતા ક્રમમાં ગોઠવો.

(1) 7,908 6,304 5,216 9,060

(2) 25,719 10,364 12,302 14,708

(3) 4,50,320 9,35,715 7,67,918 8,76,31,014

(4) 70,05,905 85,16,080 70,05,409 85,15,908

(5) 2,35,16,709 3,12,50,000 2,35,16,907 3,10,50,000

ઘડિયા

ઘડિયા પૂર્ણ કરો.

$1 \times 1 = 1$	$2 \times 1 = 2$	$3 \times 1 = 3$	$4 \times 1 = 4$	$5 \times 1 = 5$
$1 \times 10 = 10$	$2 \times 10 = 20$			

● ચાર ગાણિતીક ક્રિયાઓ

- અહીં વિદ્યાર્થીઓને સાદા સરવાળા કરાવવા સરવાળામાં ક્રમશઃ એકમના અંકથી વદીવાળા સરવાળા કરાવવા. વિદ્યાર્થીઓ ત્રણ અંકના વદીવાળા સરવાળા કરી શકે તે બાબત વધુ ધ્યાને લેવી. જો આ બાબત વિદ્યાર્થીઓમાં સ્પષ્ટ હશે તો ચાર અંક, પાંચ અંક એમ મોટી સંખ્યાના સરવાળા સરળતા કરી શકશે.
- બાદબાકીમાં ક્રમશઃ દશકના સ્થાનથી દશકો લેવાની પ્રક્રિયા સમજાવવી. અહીં દશકો લેવાની પ્રક્રિયા પર વધુ ધ્યાન આપવું. વચ્ચે શૂન્ય આવતું હોય તે પ્રકારની દશકો લેવાની પ્રક્રિયામાં જરૂર પડે ત્યાં વિદ્યાર્થીને માર્ગદર્શન આપવું.
- અહીં સરળતાથી કઠિન બિંદુને ધ્યાને લઈ સરવાળા-બાદબાકીની પ્રક્રિયાના દાખલા મૂકવામાં આવેલ છે. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા થતી ભૂલો ચકાસવી અને જરૂરિયાત મુજબ માર્ગદર્શન આપવું.

● સરવાળો

પ્રશ્ન-7 સરવાળા કરો.

(1) $\begin{array}{r} 3 \ 1 \ 5 \\ + \ 3 \ 2 \ 4 \\ + \ 2 \ 0 \ 2 \\ \hline \end{array}$	(2) $\begin{array}{r} 9 \ 3 \ 4 \\ + \ 2 \ 4 \ 6 \\ + \ 1 \ 3 \ 3 \\ \hline \end{array}$	(3) $\begin{array}{r} 1, \ 0 \ 2 \ 0 \\ + \ 3, \ 5 \ 0 \ 6 \\ + \ 2, \ 4 \ 8 \ 0 \\ \hline \end{array}$
(4) $\begin{array}{r} 1 \ 0, \ 5 \ 1 \ 9 \\ + \ 7, \ 8 \ 5 \ 0 \\ + \ 6, \ 0 \ 5 \ 3 \\ \hline \end{array}$	(5) $\begin{array}{r} 2 \ 7, \ 3 \ 0 \ 9 \\ + \ 2 \ 9, \ 0 \ 6 \ 9 \\ \hline \end{array}$	(6) $\begin{array}{r} 3 \ 5, \ 6 \ 0 \ 9 \\ + \ 3 \ 0, \ 3 \ 9 \ 0 \\ + \ 6 \ 3, \ 7 \ 8 \ 9 \\ \hline \end{array}$
(7) $\begin{array}{r} 2, \ 5 \ 0, \ 9 \ 0 \ 7 \\ + \ 3, \ 1 \ 7, \ 6 \ 3 \ 7 \\ + \ 7, \ 3 \ 2, \ 0 \ 9 \ 3 \\ \hline \end{array}$	(8) $\begin{array}{r} 4, \ 0 \ 7, \ 9 \ 3 \ 5 \\ + \ 6, \ 6 \ 3, \ 0 \ 7 \ 3 \\ + \ 2, \ 0 \ 4, \ 2 \ 0 \ 4 \\ \hline \end{array}$	(9) $\begin{array}{r} 5, \ 8 \ 5, \ 0 \ 6, \ 8 \ 0 \ 0 \\ + \ 3, \ 7 \ 3, \ 8 \ 0, \ 9 \ 1 \ 8 \\ \hline \end{array}$
(10) $\begin{array}{r} 4, \ 3 \ 5, \ 5 \ 7, \ 2 \ 0 \ 9 \\ + \ 3, \ 0 \ 5, \ 7 \ 3, \ 0 \ 9 \ 8 \\ \hline \end{array}$	(11) $\begin{array}{r} 3, \ 4 \ 5, \ 9 \ 3, \ 2 \ 1 \ 9 \\ + \ 8, \ 3 \ 9, \ 9 \ 6, \ 8 \ 9 \ 3 \\ \hline \end{array}$	(12) $\begin{array}{r} 3 \ 0, \ 0 \ 4, \ 5 \ 3 \ 2 \\ + \ 3 \ 9, \ 9 \ 9, \ 3 \ 9 \ 2 \\ \hline \end{array}$

● બાદબાકી

પ્રશ્ન-8 બાદબાકી કરો.

(1) $\begin{array}{r} 4 \ 9 \ 8 \\ - 3 \ 2 \ 5 \\ \hline \end{array}$	(2) $\begin{array}{r} 3 \ 0 \ 5 \\ - 1 \ 3 \ 2 \\ \hline \end{array}$	(3) $\begin{array}{r} 2, \ 5 \ 3 \ 8 \\ - 1, \ 6 \ 0 \ 9 \\ \hline \end{array}$
(4) $\begin{array}{r} 5, \ 4 \ 0 \ 0 \\ - 3, \ 2 \ 0 \ 2 \\ \hline \end{array}$	(5) $\begin{array}{r} 2, \ 0 \ 0 \ 0 \\ - 1, \ 3 \ 7 \ 3 \\ \hline \end{array}$	(6) $\begin{array}{r} 9 \ 4, \ 2 \ 7 \ 8 \\ - 5 \ 5, \ 1 \ 7 \ 8 \\ \hline \end{array}$
(7) $\begin{array}{r} 8 \ 2, \ 3 \ 7 \ 1 \\ - 4 \ 3, \ 3 \ 5 \ 8 \\ \hline \end{array}$	(8) $\begin{array}{r} 6, \ 9 \ 7, \ 2 \ 8 \ 6 \\ - 3, \ 5 \ 3, \ 1 \ 3 \ 5 \\ \hline \end{array}$	(9) $\begin{array}{r} 7, \ 7 \ 8, \ 6 \ 0 \ 3 \\ - 4, \ 8 \ 2, \ 5 \ 0 \ 1 \\ \hline \end{array}$
(10) $\begin{array}{r} 8, \ 6 \ 4, \ 3 \ 2, \ 6 \ 4 \ 2 \\ - 5, \ 7 \ 5, \ 2 \ 0, \ 7 \ 5 \ 1 \\ \hline \end{array}$	(11) $\begin{array}{r} 4, \ 5 \ 7, \ 0 \ 4, \ 0 \ 3 \ 1 \\ - 2, \ 1 \ 3, \ 4 \ 5, \ 4 \ 0 \ 7 \\ \hline \end{array}$	(12) $\begin{array}{r} 4, \ 2 \ 7, \ 5 \ 3, \ 2 \ 7 \ 8 \\ - 1, \ 2 \ 6, \ 7 \ 8, \ 2 \ 1 \ 3 \\ \hline \end{array}$

ગુણાકાર - ભાગાકાર

- અહીં, ગુણાકાર માટે 1 થી 9 સુધીના ઘડિયા વિદ્યાર્થીઓને આવડવા જરૂરી છે. જેથી આ બાબતે જરૂરી પુનરાવર્તન કરાવવું.
- અહીં, ગુણાકારની પ્રક્રિયામાં વિવિધ તબક્કે થતી ભૂલો બાબતે વિદ્યાર્થીઓનું ધ્યાન દોરવું.
- અહીં, એક અંક, બે અંક, ત્રણ અંક દ્વારા થતી ગુણાકારની પ્રક્રિયાના દાખલા આપવામાં આવેલ છે. જેથી ક્રમશઃ આ રીતે દાખલા ગણવા આપી, ચકાસણી થતી ભૂલો બાબતે વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.
- અહીં, બે અંક વડે ભાગ ચલાવવાની પ્રક્રિયાના દાખલા આપેલ છે. જેના માટે વિદ્યાર્થીઓને 20 સુધીના ઘડિયાનું પુનરાવર્તન કરાવવું. ભાગાકારમાં વિવિધ તબક્કે થતી ભૂલો ચકાસી વિદ્યાર્થીઓને જરૂરી માર્ગદર્શન આપવું.
- જરૂરિયાત મુજબ વધુ મહાવરા માટે વિદ્યાર્થીઓને ગુણાકાર અને ભાગાકારના દાખલા આપવા.

● ગુણાકાર

પ્રશ્ન-9 ગુણાકાર કરો.

(1) $\begin{array}{r} 4\ 2\ 3 \\ \times \quad 2 \\ \hline \end{array}$	(2) $\begin{array}{r} 4\ 0\ 3 \\ \times \quad 3 \\ \hline \end{array}$	(3) $\begin{array}{r} 4,\ 0\ 0\ 2 \\ \times \quad 9 \\ \hline \end{array}$
(4) $\begin{array}{r} 3\ 1\ 5 \\ \times \quad 1\ 2 \\ \hline \end{array}$	(5) $\begin{array}{r} 2\ 0\ 8 \\ \times \quad 1\ 7 \\ \hline \end{array}$	(6) $\begin{array}{r} 3,\ 0\ 0\ 8 \\ \times \quad 1\ 5 \\ \hline \end{array}$
(7) $\begin{array}{r} 2,\ 1\ 3\ 5 \\ \times \quad 1\ 8 \\ \hline \end{array}$	(8) $\begin{array}{r} 5\ 3,\ 3\ 0\ 4 \\ \times \quad 1\ 1 \\ \hline \end{array}$	(9) $\begin{array}{r} 1\ 7,\ 4\ 6\ 0 \\ \times \quad 2\ 3 \\ \hline \end{array}$
(10) $\begin{array}{r} 3\ 1\ 5 \\ \times \quad 1\ 2 \\ \hline \end{array}$	(11) $\begin{array}{r} 2\ 0\ 8 \\ \times 1\ 8\ 0 \\ \hline \end{array}$	(12) $\begin{array}{r} 4,\ 3\ 2\ 5 \\ \times \quad 1\ 2\ 5 \\ \hline \end{array}$
(13) $\begin{array}{r} 6,\ 7\ 0\ 8 \\ \times \quad 1\ 0\ 9 \\ \hline \end{array}$	(14) $\begin{array}{r} 8,\ 0\ 0\ 9 \\ \times \quad 3\ 4\ 5 \\ \hline \end{array}$	(15) $\begin{array}{r} 7,\ 0\ 9\ 2 \\ \times \quad 2\ 0\ 9 \\ \hline \end{array}$

• ભાગાકાર

પ્રશ્ન-10 ભાગાકાર કરો.

(1) $12 \overline{) 1, 584}$	(2) $15 \overline{) 1, 995}$	(3) $16 \overline{) 1, 968}$	(4) $12 \overline{) 1, 500}$
(5) $13 \overline{) 1, 638}$	(6) $17 \overline{) 2, 755}$	(7) $18 \overline{) 2, 538}$	(8) $15 \overline{) 1, 560}$
(9) $14 \overline{) 2, 996}$	(10) $19 \overline{) 4, 655}$	(11) $19 \overline{) 5, 474}$	(12) $19 \overline{) 4, 047}$

પ્રશ્ન-11 કોયડા ઉકેલો.

- (1) વર્ષ 1991માં ભારતનગરની વસ્તી 2,35,571 હતી. વર્ષ 2020 સુધી તેમાં 52,980નો વધારો જોવા મળ્યો, તો 2020માં ભારતનગરની વસ્તી કેટલી હશે ?

- (2) ચૂંટણીમાં સફળ ઉમેદવારે 5,78,400 મત અને તેમના નજીકના પ્રતિસ્પર્ધીએ 3,84,432 મત મેળવ્યા હતા. સફળ ઉમેદવારે કેટલા મતોની સરસાઈથી ચૂંટણી જીતી ?
- (3) યુવરાજે ટેસ્ટ મેચોમાં અત્યાર સુધી 6,980 રન બનાવ્યા છે. તે કુલ 10,000 રન કરવા ઈચ્છે છે, તો બીજા કેટલા રન કરવા પડે ?
- (4) 6, 2, 8, 4, 3 નો ફક્ત એક જ વાર ઉપયોગ કરીને બનતી સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યા વચ્ચેનો તફાવત શોધો.
- (5) એક સાઈકલની કંપનીમાં વર્ષ 2012-13 માં વેચાયેલી સાઈકલની સંખ્યા 74,300 હતી. વર્ષ 2013-14માં સાઈકલનું વેચાણ 84,100 હતું. કયા વર્ષે સાઈકલનું વેચાણ વધુ થયું હતું ? કેટલી વધુ ?

- (6) એક શર્ટ સિવડાવવા માટે 2 મીટર 5 સેમી કાપડ જરૂરી છે. 40 મીટર કાપડમાંથી કેટલાં શર્ટ બનશે ? કેટલું કાપડ બચશે ?
- (7) એક મશીન એક દિવસમાં સરેરાશ 3,850 સ્કૂનું ઉત્પાદન કરે છે. મશીન એક પણ દિવસ બંધ ન હોય, તો જાન્યુઆરી 2016માં કેટલા સ્કૂનું ઉત્પાદન થયું હશે ?
- (8) એક બુકસ્ટોલમાં ફેબ્રુઆરી માસના પ્રથમ સપ્તાહમાં 2,85,891 રૂપિયાના પુસ્તકો વેચાયાં અને મહિનાના બીજા સપ્તાહમાં 4,00,768 રૂપિયાના પુસ્તકો વેચાયા હતાં. બે અઠવાડિયા મળીને કેટલું વેચાણ થયું ? કયા સપ્તાહમાં વેચાણ વધારે હતું અને કેટલું હતું ?
- (9) એક પાત્રમાં 5 લિટર 500 મિલિલીટર દહીં છે. તેમાંથી 25 મિલિલીટરની ક્ષમતાવાળા કેટલા કપ ભરી શકાય ?

- (10) અમદાવાદ અને વડોદરા સાથે ટાઈ થયેલી હોકી મેચ 51,850 દર્શકોએ સ્ટેડિયમમાં અને દુનિયાભરનાં 13,40,235 દર્શકોએ ટેલિવિઝન પર જોઈ, તો મેચ જોનારા કુલ દર્શકોની સંખ્યા કેટલી થઈ ?
- (11) એક વિદ્યાર્થીએ 7,236 નો 56 દ્વારા ગુણાકારને બદલે 65 દ્વારા ગુણાકાર કર્યો, તેનો જવાબ સાચા જવાબ કરતાં કેટલો વધારે હશે ?
- (12) બપોરે 12 વાગ્યાનું તાપમાન શૂન્ય થી ઉપર 10°C છે. જો 2°C પ્રતિકલાકના દરે મધ્યરાત્રિ સુધી ઓછું થતું જાય તો કયા સમયે તાપમાન શૂન્યથી નીચે 8°C હોય ? મધ્યરાત્રીનું તાપમાન શું હોય ?
- (13) એક કુટુંબના 8 સભ્યોને એક મહિનામાં 60 કિલોગ્રામ ઘઉંની જરૂરિયાત છે, તો આ કુટુંબને એક અઠવાડિયામાં કેટલા ઘઉં જોઈએ ?

(14) મોહનને ઘર બનાવવા 2,500 થેલી સિમેન્ટ જોઈએ છે. એક ખટારામાં એક સાથે 250 થેલીઓ લઈ જઈ શકાય છે, તો ખટારાએ કેટલા ફેરા કરવા પડશે ? વાહનચાલક એક ફેરાના ₹ 500 લે છે, મોહને વાહનચાલકને બધા ફેરા માટે કેટલા રૂપિયા ચૂકવવા પડે ?

(15) એક ટેબલનું વજન 6 કિગ્રા 250 ગ્રામ થાય છે. આવા 9 ટેબલનું વજન કેટલું થાય ?

● પૂર્ણાંક સંખ્યાઓ

- અહીં વિદ્યાર્થીઓને ધનપૂર્ણાંક, પૂર્ણાંક અને શૂન્યપૂર્ણાંકની સમજ હોવી જરૂરી છે. જેથી આ બાબતે જરૂર જણાય તો પુનરાવર્તન કરાવવું.
- પૂર્ણાંકોની ચાર ક્રિયાનો ઉપયોગ ધોરણ 8માં ગણિતમાં વધુ થતો હોવાથી જરૂરી પુનરાવર્તન કરાવવું.

પ્રશ્ન-12 નીચે આપેલ સંખ્યાની ‘<’ અથવા ‘>’ નો ઉપયોગ કરી સરખામણી કરો.

0 _____ -8   5 _____ 0   2 _____ 8   2 _____ -2
-3 _____ -16   5 _____ -5   -6 _____ -9   -11 _____ -10
-10 _____ 0   14 _____ 11   -4 _____ -15   -105 _____ 205

પ્રશ્ન-13 નીચેના પૂર્ણાંકોનો સરવાળો કરો.

(1) $9 + (-10)$

(2) $5 + (-13)$

(3) $(-3) + (-4) + (-5)$

(4) $(-3) + 8 + (-10)$

(5) $15 + (-8)$

(6) $(-317) + (-50)$

પ્રશ્ન-14 નીચેના પૂર્ણાંકોની બાદબાકી કરો.

(1) $45 - (-10)$

(2) $82 - (-90)$

(3) $(-60) - (-33)$

(4) $-14 - (-132)$

(5) $204 - 80$

(6) $(-23) - (-92)$

પ્રશ્ન-15 યોગ્ય નિયમનો ઉપયોગ કરી ગણતરી કરો. (પૂર્ણાંકોના ગુણધર્મો પરથી)

(1) 23×30

(2) $4 \times 1,692 \times 25$

(3) $465 \times 125 \times 8$

(4) $125 \times 8 \times 30 \times 24$

(5) $34,532 \times 82 + 34,532 \times 18$

(6) $30,425 \times 73 + 30,425 \times 27$

- અપૂર્ણાંક અને દશાંશ સંખ્યાઓ
- અપૂર્ણાંકની ચાર ક્રિયાઓ માટે અવયવની તથા લ.સા.અ.ની પ્રાથમિક સમજ જરૂરી છે. તથા વિવિધ અપૂર્ણાંકોનો ખ્યાલ હોવો જોઈએ.
- અપૂર્ણાંકોનું રૂપાંતરણનો ખ્યાલ હોવો જરૂરી છે.
- એકમોનું રૂપાંતરણનો ખ્યાલ હોવો જરૂરી છે.
- ઉપરોક્ત બાબતો માટે વિદ્યાર્થીઓની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરવી. અને જરૂર જણાય ત્યાં માર્ગદર્શન આપવું.

પ્રશ્ન-16 ખાલી જગ્યા પૂરો.

- (1) 15 સરખા ભાગમાંથી 7 ભાગ એટલે _____
- (2) 5 મહિના એટલે વર્ષનો _____ ભાગ
- (3) 20 મિનિટ એટલે કલાકનો _____ ભાગ
- (4) 700 મિલિ એટલે લિટરનો _____ ભાગ
- (5) 77 સેમી એટલે મીટરનો _____ ભાગ
- (6) 585 મીટર એટલે કિલોમીટરનો _____ ભાગ

પ્રશ્ન-17 શબ્દોમાં લખો.

- (1) $4.7 =$ _____
- (2) $0.85 =$ _____
- (3) $207.093 =$ _____
- (4) $\frac{7}{9} =$ _____
- (5) $2\frac{3}{5} =$ _____
- (6) $4\frac{2}{10} =$ _____

પ્રશ્ન-18 લીટી દોરેલ અંકની સ્થાનકિંમત લખો.

- (1) $2.\underline{8}5 =$ _____
- (2) $0.\underline{3}4 =$ _____

- (3) $53.4 =$ _____
- (4) $41.276 =$ _____
- (5) $5.289 =$ _____
- (6) $4.007 =$ _____

પ્રશ્ન-19 નીચેના અપૂર્ણાંકનું શુદ્ધ અપૂર્ણાંક, અશુદ્ધ અપૂર્ણાંક અને મિશ્ર અપૂર્ણાંકમાં વર્ગીકરણ કરો.

$$\frac{2}{5}, \quad 2\frac{7}{15}, \quad \frac{16}{9}, \quad \frac{9}{4}, \quad \frac{3}{5}, \quad 1\frac{3}{10},$$

$$\frac{45}{7}, \quad \frac{14}{13}, \quad \frac{13}{14}, \quad 7\frac{3}{8}, \quad \frac{1}{11}, \quad 2\frac{5}{19}$$

શુદ્ધ અપૂર્ણાંક	અશુદ્ધ અપૂર્ણાંક	મિશ્ર અપૂર્ણાંક

પ્રશ્ન-20 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- (1) $\frac{1}{2}$ ના 3 સમઅપૂર્ણાંક લખો.

_____ , _____ , _____

- (2) $\frac{3}{5}$ ના 3 સમઅપૂર્ણાંક લખો.

_____ , _____ , _____

- (3) ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવો : $\frac{2}{3}, \frac{1}{5}, \frac{5}{6}, \frac{11}{15}$

_____ , _____ , _____ , _____

- (4) ઊતરતા ક્રમમાં ગોઠવો : $\frac{1}{2}, \frac{3}{3}, \frac{2}{8}, \frac{5}{6}$

_____ , _____ , _____ , _____

પ્રશ્ન-21 $>$, $<$, $=$ નો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(1) $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{5}$

(2) $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{6}$

(3) $\frac{1}{4}$ $\frac{2}{8}$

(4) $\frac{3}{5}$ $\frac{7}{10}$

(5) $\frac{7}{9}$ $\frac{3}{9}$

(6) $\frac{5}{7}$ $\frac{16}{21}$

(7) $-3\frac{2}{7}$ $-3\frac{4}{5}$

(8) $\frac{-3}{4}$ $\frac{2}{-3}$

(9) $\frac{1}{11}$ $\frac{-1}{11}$

(10) $\frac{4}{5}$ $\frac{16}{20}$

પ્રશ્ન-22 આપેલ સંમેય સંખ્યાનું અતિસંક્ષિપ્ત રૂપ આપો.

(1) $\frac{-8}{10}$

(2) $\frac{-44}{144}$

(3) $\frac{-25}{45}$

(4) $\frac{20}{-25}$

$$(5) \quad \frac{-50}{150}$$

પ્રશ્ન-23 સરવાળા કરો.

$$(1) \quad \frac{1}{2} + \frac{5}{6}$$

$$(2) \quad \frac{13}{15} + 0$$

$$(3) \quad \frac{4}{9} + \frac{11}{18} + \frac{1}{4}$$

$$(4) \quad 1\frac{2}{3} + 3\frac{1}{2}$$

$$(5) \quad \frac{5}{4} + \left(\frac{-13}{4}\right)$$

$$(6) \quad \frac{-9}{10} + \frac{23}{15}$$

$$(7) \quad 25.78 + 14.22$$

$$(8) \quad 1.876 + 0.099$$

પ્રશ્ન-24 બાદબાકી કરો.

$$(1) \quad \frac{2}{5} - \frac{4}{15}$$

$$(2) \quad 3\frac{1}{5} - 2\frac{7}{10}$$

$$(3) \quad 10 - \frac{31}{5}$$

$$(4) \quad \frac{7}{24} - \frac{15}{24}$$

$$(5) \quad \frac{-6}{12} - \left(\frac{-7}{13}\right)$$

$$(6) \quad \frac{-3}{7} - \frac{8}{11}$$

$$(7) \quad -2\frac{1}{8} - 6$$

$$(8) \quad 15 - 7.85$$

$$(9) \quad 97.800 - 50.555$$

$$(10) \quad 24.9 - 6.19$$

પ્રશ્ન-25 ગુણાકાર કરો.

$$(1) \quad \frac{6}{15} \times \frac{5}{3}$$

$$(2) \quad \frac{7}{12} \times \frac{9}{14} \times \frac{4}{3}$$

$$(3) \quad \frac{9}{2} \times \left(\frac{-9}{4}\right)$$

$$(4) \quad \frac{7}{10} \times (-9)$$

$$(5) \quad \frac{-6}{5} \times \frac{25}{12}$$

$$(6) \quad \frac{3}{-7} \times \left(\frac{-7}{3} \right)$$

$$(7) \quad 3\frac{4}{7} \times 5\frac{3}{5}$$

$$(8) \quad 3.1 \times 10$$

$$(9) \quad 81.8 \times 100$$

$$(10) \quad 4.8 \times 1.2$$

પ્રશ્ન-26 ભાગાકાર કરો.

$$(1) \quad \frac{2}{5} \div \frac{4}{25}$$

$$(2) \quad 2\frac{1}{2} \div 1\frac{1}{14}$$

$$(3) \quad \frac{-3}{5} \div 3$$

$$(4) \quad \frac{-4}{5} \div (-5)$$

$$(5) \quad \frac{3}{13} \div \left(\frac{-7}{65} \right)$$

$$(6) \quad \frac{-2}{15} \div \frac{1}{7}$$

$$(7) \quad 10.5 \div 0.5$$

$$(8) \quad 1.25 \div 0.25$$

$$(9) \quad 1.21 \div 1.1$$

$$(10) \quad 752.4 \div 1000$$

પ્રશ્ન-27 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) મયંક $1\frac{2}{3}$ કિગ્રા ચોખા અને $3\frac{1}{2}$ કિગ્રા દાળ ખરીદે છે. તો તેણે કુલ કેટલું અનાજ ખરીદ્યું ?

(2) આશિષે 3.500 કિલોમીટર સાઈકલ ચલાવી. સોનલે 4.750 કિલોમીટર સાઈકલ ચલાવી, તો કોણે વધારે અંતર કાપ્યું ? કેટલું ?

(3) મનિષ દરરોજ $\frac{3}{2}$ કલાક ગૃહકાર્ય કરે છે, તો 1 અઠવાડિયામાં તેણે કેટલા કલાક ગૃહકાર્ય કર્યું કહેવાય ?

(4) એક કિલોગ્રામ ખાંડનો ભાવ 42.50 રૂપિયા છે, તો 10 કિલોગ્રામ ખાંડની કિંમત કેટલી થાય ?

(5) 1000 કિલોગ્રામ ઘઉંની કિંમત 4,500 રૂપિયા છે, તો 1 કિલોગ્રામ ઘઉંની કિંમત કેટલી થાય ?

(6) 2.5 કિલોગ્રામ બટાટાની કિંમત ₹ 50 હોય, તો 1 કિલોગ્રામ બટાટાની કિંમત કેટલી થાય ?

જવાબો

પ્રશ્ન-7	(1) 841 (5) 56,378 (9) 9,58,87,718	(2) 1,313 (6) 1,29,788 (10) 7,41,30,307	(3) 7,006 (7) 13,00,637 (11) 11,85,90,112	(4) 24,422 (8) 12,75,212 (12) 70,03,924
પ્રશ્ન-8	(1) 173 (5) 627 (9) 2,96,102	(2) 173 (6) 39,100 (10) 2,89,11,891	(3) 929 (7) 39,013 (11) 2,43,58,624	(4) 2,198 (8) 3,44,151 (12) 3,00,75,065
પ્રશ્ન-9	(1) 846 (5) 3,536 (9) 4,01,580 (13) 7,31,172	(2) 1,209 (6) 45,120 (10) 66,297 (14) 27,63,105	(3) 36,018 (7) 38,430 (11) 37,440 (15) 14,82,228	(4) 3,780 (8) 5,86,344 (12) 5,40,625
પ્રશ્ન-10	(1) 132 (5) 126 (9) 214	(2) 133 (6) 145 (10) 245	(3) 123 (7) 141 (11) 322	(4) 125 (8) 104 (12) 213
પ્રશ્ન-11	(1) 2,88,551 (3) 3,020 (5) 2013-14માં, 9800 સાઈકલ (7) 1,19,350 સ્કૂ (9) 220 કપ ભરી શકાય. (11) 65,124 (13) 15 કિલોગ્રામ (15) 56.25 કિલોગ્રામ		(2) 1,93,968 (4) 62,964 (6) 19 શર્ટ બનશે. 1.05 મીટર કાપડ વધશે. (8) 6,86,659 બીજા અઠવાડિયામાં 1,14,877 વધુ (10) 13,92,085 (12) 9 p.m., -14°C (14) 10 ફેરા, 5,000 રૂપિયા	
પ્રશ્ન-13	(1) (-1) (4) (-5)	(2) (-8) (5) 7	(3) (-12) (6) (-367)	
પ્રશ્ન-14	(1) 55 (4) 118	(2) 172 (5) 124	(3) (-27) (6) 69	
પ્રશ્ન-15	(1) 690 (4) 7,20,000	(2) 1,69,200 (5) 34,53,200	(3) 4,65,000 (6) 30,42,500	
પ્રશ્ન-22	(1) $\frac{-4}{5}$ (4) $\frac{-4}{5}$	(2) $\frac{-11}{36}$ (5) $\frac{-1}{3}$	(3) $\frac{-5}{9}$	
પ્રશ્ન-23	(1) $\frac{4}{3} = 1\frac{1}{3}$ (4) $\frac{31}{6} = 5\frac{1}{6}$ (7) 40.00	(2) $\frac{13}{15}$ (5) (-2) (8) 1.975	(3) $\frac{47}{36}$ (6) $\frac{19}{30}$	
પ્રશ્ન-24	(1) $\frac{2}{15}$ (4) $\frac{-1}{3}$	(2) $\frac{1}{2}$ (5) $\frac{1}{26}$	(3) $3\frac{4}{5}$ (6) $\frac{-89}{77}$	

	(7) $-8\frac{1}{8} = \frac{-65}{8}$	(8) 7.15	(9) 47.245
	(10) 18.71		
પ્રશ્ન-25	(1) $\frac{2}{3}$	(2) $\frac{1}{2}$	(3) $\frac{-81}{8}$
	(4) $\frac{-63}{10}$	(5) $-2\frac{1}{2}$	(6) 1
	(7) 20	(8) 31	(9) 8180
	(10) 5.76		
પ્રશ્ન-26	(1) $2\frac{1}{2}$	(2) $2\frac{1}{3}$	(3) $\frac{-1}{5}$
	(4) $\frac{4}{25}$	(5) $-2\frac{1}{7}$	(6) $\frac{-14}{15}$
	(7) 21	(8) 5	(9) 1.1
	(10) 0.7524		
પ્રશ્ન-27	(1) $\frac{31}{6}$ કિગ્રા	(2) સોનલે 1.25 કિલોમીટર	(3) $\frac{21}{2}$ કલાક
	(4) 425 રૂપિયા	(5) 4.5 રૂપિયા	(6) 20 રૂપિયા

રફ કાર્ય

1. Profile

- Fill in the column with capital letters.

		Golvanta Primary school ADMISSION FORM		Passport size photograph	
1. Name of the candidate (In Capital)					
Surname					
Name					
Father's name					
Date of Birth			•		•
Place of Birth					
Father's Occupation					
Home address :					
Tel No./Mobile No.			—		
			—		
Sibling's name : 1			Age :		
2			Age :		
Mother Tongue :					
Signature					

2. Word Games

⇒ **Language Games** નો મુખ્ય આશય શબ્દભંડોળમાં અભિવૃદ્ધિ થાય તે છે અને સાથે સાથે ડિક્શનરીનો ઉપયોગ કરતા થાય તે જોવું.

- નીચે આપેલ શબ્દોને **Alphabetical Order** પ્રમાણે ગોઠવી ફરીથી લખો.

(1) Friend, Sky, Under, Eraser, Rabbit

---

(2) Net, Feel, Price, Needle, Fruit

---

(3) Sun, Look, Sweet, Fox, Song

---

(4) Axe, Ancia, Umbrella, Apple, Angle

---

(5) Ox, Onion, Orange, Oval, Off

---

a

a				

- નીચેના કોષ્ટકમાંથી રંગોનાં નામ શોધો અને તેને ફરતે કરો.

p	w	u	g	e	y
o	r	a	n	g	e
l	e	b	h	f	l
e	d	i	d	p	l
s	c	g	j	i	o
b	l	u	e	n	w
l	m	c	e	k	a
u	g	r	e	e	n
e	b	l	a	c	k

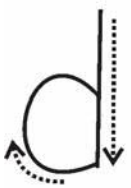
red
blue
orange
yellow
black
green
pink

⇒ બાળકો શુદ્ધ ઉચ્ચારણા કરી શકે તે પ્રમાણે શિક્ષકે એક વાર **oral reading** કરવું.

- અહીં આપેલ કોષ્ટક જોઈ શબ્દને યોગ્ય ખાનામાં મૂકો અને મોટેથી બોલો.

ch	th	wh	sh
chase			

dish	shine	than	chase
chest	white	such	while
thin	these	push	flash

d				